

ΣΧΟΛΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ
ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΘΕΤΙΚΩΝ
ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΩΝ (ΣΣΠΘΣ)

3^η επιμορφωτική συνάντηση
παιδαγωγικών ομάδων γυμνασίων
14/12/2022

Θεόδωρος Γούτας,
Διευθυντής 3^{ου} Γυμνασίου Μίκρας
Δρ. Επιστημών Αγωγής και Εκπαίδευσης
goutas@sch.gr

Αναφορά Δημιουργού-Μη Εμπορική Χρήση - Όχι Παράγωγα Έργα - CC BY-NC-ND

Χρονοδιάγραμμα επόμενου διαστήματος

Υλοποίηση
εκπαιδευτικού
προγράμματος
ΣΣΠΘΣ:
Ιανουάριος 2023
- Τέλη Μαΐου
2023

11 Ιανουαρίου 2023: Συνάντηση παιδαγωγικών ομάδων και εκπαιδευτικών. Έναρξη ΣΣΠΘΣ.

15 Φεβρουαρίου 2023: Συνάντηση παιδαγωγικών ομάδων και εκπαιδευτικών για την πορεία του ΣΣΠΘΣ.

29 Μαρτίου 2023: Συνάντηση παιδαγωγικών ομάδων και εκπαιδευτικών για την πορεία του ΣΣΠΘΣ.

17 Μαΐου 2023: Συνάντηση παιδαγωγικών ομάδων και εκπαιδευτικών. Λήξη και αποτίμηση προγράμματος.

<https://youtu.be/VxyxywShewI>

▼ Ενεργά εργαλεία

📣 Ανακοινώσεις

📁 Έγγραφα

🧪 Εργασίες

📅 Ημερολόγιο

✉ Μηνύματα

💬 Συζητήσεις

🔗 Συνδέσεις Διαδικτύου

🏠 Χαρτοφυλάκιο / Σχολικό Σύστημα Προώθησης Θετικών Συμπεριφορών / Εργασίες

Σχολικό Σύστημα Προώθησης Θετικών Συμπεριφορών

Εργασίες ☰

+ Δημιουργία Εργασίας

Εμφάνισε 10 📄 που διαθέτουν συνολικά

Τίτλος	Υποβλ.	Μη βαθμ.
Οι αξίες της σχολικής μας μονάδας! Ατομική εργασία	0	-
Το όραμα του Σχολείου μας! Ατομική εργασία	0	-

Εμφανίζονται 1 έως 2 από 2 συνολικά αποτελέσματα

(Sugai & Horner, 2008;
MOSWPBS, 2018)

Αναγνώριση θετικής συμπεριφοράς

Θετική ανταπόκριση και αναγνώριση των αναμενόμενων συμπεριφορών από τους/τις εκπαιδευτικούς της

Συχνά και συστηματικά: ζωτικής σημασίας τα πρώτα χρόνια της ζωής ενός παιδιού για την ανάπτυξη εσωτερικών κινήτρων, τα οποία διατηρούν για όλη τη ζωή τους.

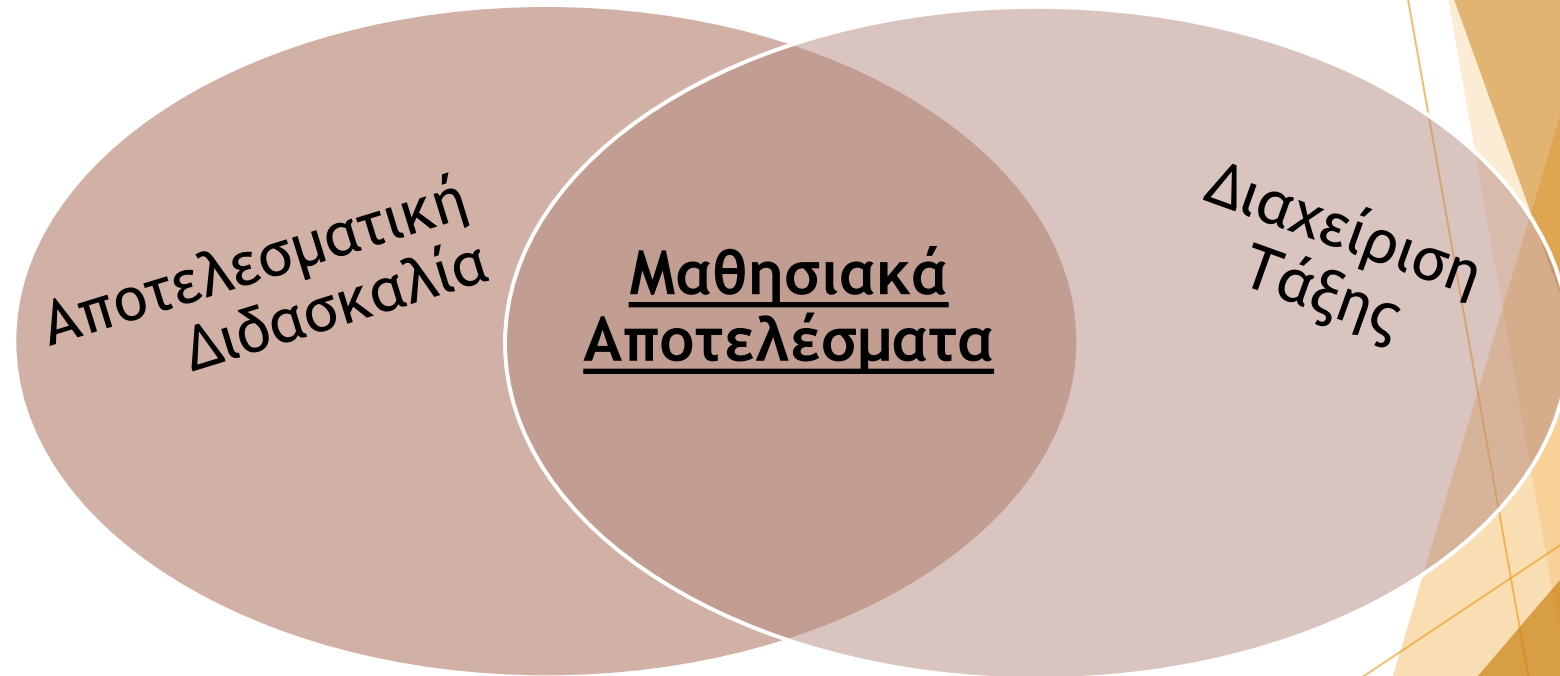

Σταδιακή αντικατάσταση από εξωτερικά κίνητρα (Carlton and Winsler, 1998).

Τα παιδιά χρειάζονται εξωτερικά κίνητρα αναγνώρισης για την προσπάθεια που καταβάλλουν.

Σκοπός της διδασκαλίας

Σκοπός της διδασκαλίας

Οι μη αναμενόμενες συμπεριφορές παρεμποδίζουν τη διδασκαλία.

Η διδασκαλία που προωθεί την ενεργό συμμετοχή των μαθητών/τριών, συμβάλλει στη μείωση της εμφάνισης των μη αναμενόμενων συμπεριφορών

Αναγνώριση και ενθάρρυνση θετικής κοινωνικής συμπεριφοράς. Ναι, αλλά γιατί;

Η παρουσίαση και η διδασκαλία των κοινωνικών συμπεριφορών δεν επαρκούν για τη διατήρηση των συμπεριφορών.

Όπως ενθαρρύνουμε τις μαθησιακές συμπεριφορές, το ίδιο κάνουμε και για τις κοινωνικές συμπεριφορές.

Παρέχεται κίνητρο στους/στις μαθητές/τριες να προσπαθούν να εφαρμόζουν στοχευμένες συμπεριφορές και κανόνες.

Αποτελεί απαραίτητο στοιχείο για τροποποίηση συμπεριφοράς και δημιουργία θετικού σχολικού κλίματος.

Γενίκευση και διατήρηση της κοινωνικής συμπεριφοράς

Προγενόμενο Ερέθισμα -
γεγονότα που συμβαίνουν
αμέσως πριν και
πυροδοτούν τη
συμπεριφορά.
Π.χ. οδηγία ή νεύμα.

Επακόλουθο Ερέθισμα -
η δράση που ακολουθεί
αμέσως μετά τη συμπεριφορά
Π.χ., γέλιο συμμαθητών/
συμμαθητριών, προσοχή
εκπαιδευτικού.

Συμπεριφορά-
παρατηρήσιμη και
μετρήσιμη ενέργεια. Η
πράξη του/της
μαθητή/μαθήτριας.

MO SW-PBS Implementation Guide (2020, p. 173)

Υπενθυμίσεις

Συγκεκριμένος
Λεκτικός Έπαινος

Ενεργός
Επίβλεψη

Διορθωτική
Ανατροφοδότηση
Επαναδιδασκαλία

Παράδειγμα

Παραγόμενο ερέθισμα	Κοινωνική συμπεριφορά	Επακόλουθο
Ο/η εκπ/κός εξηγεί το γραμματικό φαινόμενο στη Γλώσσα.	Η Μαρία παρακολουθεί τον/την εκπ/κό, διατηρώντας οπτική επαφή, τη φωνή της στο επίπεδο μηδέν και τα χέρια κοντά στο σώμα της.	Ο/η εκπ/κός λέει στη Μαρία: «Μαρία, σ' ευχαριστώ που είσαι ενεργή ακροάτρια!»

Συμπεριφορά (εκπαίδευση και ενισχυτές)

Η συμπεριφορά αλλάζει, αναλόγως, με τις άμεσες συνέπειές της.

Ενισχυτής είναι η κατάσταση που αυξάνει την συχνότητα επανάληψης μιας συμπεριφοράς.

Η αύξηση της συχνότητας επανάληψης μιας συμπεριφοράς θα πρέπει να μπορεί να παρατηρηθεί.

Η εισαγωγή της έννοιας των ενισχυτών από τον Skinner, είχε άμεση εφαρμογή στο πλαίσιο της τάξης.

Υπάρχει πλέον πληθώρα ενισχυτών με εφαρμογή στη σχολική τάξη.

Παραδείγματα

Θετικό νεύμα, χαμόγελο,
καλωσόρισμα στην τάξη

Ο αντίκτυπος της προσοχής εκπαιδευτικού

1^{ος} τρόπος:

Προγενόμενο ερέθισμα χωρίς
κάποια σχέση με τη συμπεριφορά
των μαθητών/τριών

Ο αντίκτυπος της προσοχής εκπαιδευτικού

2^{ος} τρόπος:

Επακόλουθο ερέθισμα που
έπεται της συμπεριφοράς των
μαθητών/τριών

Γιατί χρειαζόμαστε κοινό σύστημα αναγνώρισης και επιβράβευσης;

Αυξημένη
πιθανότητα
επανάληψης
επιθυμητών
συμπεριφορών

Εκπ/κοί και
μαθητές/τριες
εστιάζουν στις
επιθυμητές /
αναμενόμενες
συμπεριφορές
(κοινή γλώσσα
επικοινωνίας)

Ανάπτυξη
θετικού κλίματος
(αίσθημα
ομάδας)

Διδάσκουμε,
ενθαρρύνουμε
και
υποστηρίζουμε
τα παιδιά όταν
επιδεικνύουν τις
αναμενόμενες
συμπεριφορές

Αυξημένη
πιθανότητα
γενίκευσης
επιθυμητών
συμπεριφορών
σε άλλα
περιβάλλοντα

Συγκεκριμένος =
χρήση ονόματος και
αναφορά στην
αναμενόμενη
συμπεριφορά

Άμεσος = ακολουθεί
αμέσως τη συμπεριφορά
και συνδέεται με αξίες
Σχολείου

Συχνός = πρέπει να
παρέχεται περίπου 4
φορές περισσότερο
από όταν
διορθώνουμε

Συγκεκριμένος λεκτικός έπαινος

Συγκεκριμένος Λεκτικός Έπαινος

Παράδειγμα θετικής ανατροφοδότησης

ΣΛΕ	<p>«Ελένη, σε ευχαριστώ που διατηρείς το επίπεδο φωνής σου στο 0. Αυτό σημαίνει να είσαι καλή ακροάτρια και να δείχνεις σεβασμό!»</p> <p>Άτομο (συγκεκριμένος), συμπεριφορά (περιγραφικός), αξία</p>
Γενική	<p>«Μπράβο παιδιά, κάνατε εξαιρετική δουλειά!»</p>

Ο ΣΛΕ δίνεται για τις κοινωνικές συμπεριφορές (δηλαδή κανόνες συμπεριφοράς), αλλά και για τις μαθησιακές συμπεριφορές (δηλαδή γνωστικές δεξιότητες).

Σημαντικότητα ΣΛΕ

Βελτίωση μαθησιακών και κοινωνικών δεξιοτήτων (Partin, Robertson, Maggin, Oliver, & Wehby, 2010)

Θετική επίδραση τόσο σε παιδιά γενικής και ειδικής αγωγής (Ferguson & Houghton, 1992; Sutherland, Wehby & Copeland, 2000)

Ανάπτυξη αυτονομίας και αυτοπεποίθησης (Davis, 2007)

Εμπειρικά θεμελιωμένες δεξιότητες αποτελεσματικών εκπαιδευτικών (Maag, 2001)

Τεχνικές Επιβράβευσης: Αναλογία 4:1

Αναλογία αλληλεπιδράσεων ανάμεσα σε εκπαιδευτικό και μαθητή/μαθήτρια 4:1

Ο/η εκπαιδευτικός αναγνωρίζει και επικοινωνεί στον/στην μαθητή/μαθήτρια 4 επιθυμητές συμπεριφορές σε αναλογία μόνο 1 ανεπιθύμητης συμπεριφοράς.

Αναλογία 4 προς 1

**Θετική ανατροφοδότηση
(λεκτική ή όχι)**

«Ευχαριστώ, Ελένη. Διατήρησες
επίπεδο φωνής 0!»

«Μαρία, κάθισες αμέσως στην
καρέκλα σου μόλις μπήκες στην
τάξη. Αυτό δείχνει
υπευθυνότητα».

«Κώστα, εξαιρετική η λύση του
προβλήματος. Αυτό δείχνει
υπευθυνότητα!»

Ο/η εκπαιδευτικός κάνει θετικό
νεύμα στον Γιώργο που διατήρησε
οπτική επαφή μαζί του/της.

**Διορθωτική
ανατροφοδότηση**

«Κυριακή, το τετράδιό σου είναι
ακόμη στο θρανίο. Βάλε το στην
τσάντα σου.»

Προκλήσεις του ΣΛΕ

Δομώντας κοινό σύστημα αναγνώρισης και επιβράβευσης

«Δεν έχω εργαστεί με κάποιο σχολείο, το οποίο να μπορεί να δίνει αρκετή ανατροφοδότηση στους/στις μαθητές/μαθήτριες για να διατηρήσουν τις επιθυμητές κοινωνικές συμπεριφορές, χωρίς τη χρήση κάποιου υλικού ενισχυτή. **Οι υλικοί ενισχυτές βοηθούν τους/τις εκπαιδευτικούς να θυμούνται να ενισχύουν θετικά τους μαθητές/τις μαθήτριες**»

(Timothy J. Lewis, 2002).

Η συστηματικότητα και η συνέπεια στην ενθάρρυνση και διατήρηση θετικής συμπεριφοράς συμβάλλει στη δημιουργία ενός κοινού κώδικα συμπεριφοράς και επιβράβευσης αυτής.

Επιλέγοντας ενισχυτές (ομαδικό ή/και ατομικό επίπεδο)

Οτιδήποτε ακολουθεί αμέσως μετά τη συμπεριφορά του/της μαθητή/τριας και είναι θετικό και ενισχυτικό.

Μπορεί να είναι:
προφορικές δηλώσεις αντικείμενα ή και τα δύο.

Υλικό	Αντικείμενα (π.χ. κουπόνια)
Δραστηριότητες	Π.χ. επιπλέον γυμναστική ή μουσική
Κοινωνικοί	Π.χ. τηλεφώνημα, βοηθός εκπαιδευτικού
Παροχή προνομίων	Π.χ. επιλογή ρούχων για μία μέρα

Ατομικό επίπεδο αναγνώρισης (Ενδεικτικός Κατάλογος Ενισχυτών)

Η ατομική επιθυμητή συμπεριφορά ενισχύεται με επιβραβεύσεις (π.χ., κουπόνια) που δίνονται στον/στη μαθητή/μαθήτρια από οποιοδήποτε μέλος του προσωπικού του σχολείου.

Τα κουπόνια ή ο οποιοσδήποτε υλικός ενισχυτής, χρησιμοποιούνται ως επιβράβευση των θετικών (κοινωνικών) συμπεριφορών που σχετίζονται με τις αξίες που έχει αποφασίσει το σχολείο και οι μαθητές/μαθήτριες έχουν ήδη διδαχθεί

Ο υλικός ενισχυτής συνοδεύεται από ΣΛΕ.

Αναγνώριση

Ενημέρωση

Χρήση

Όλοι/ες οι εκπαιδευτικοί της Σχολικής Μονάδας

Δεν ενθαρρύνονται όλοι/όλες οι μαθητές/μαθήτριες με τον ίδιο τρόπο ή με τους ίδιους ενισχυτές.

Ενισχύουμε συμπεριφορές που σχετίζονται με τις αξίες και τις συμπεριφορές που έχουμε ήδη διδάξει.

Κατά το στάδιο εκμάθησης κοινωνικών συμπεριφορών, οι μαθητές/μαθήτριες χρειάζονται άμεση και συχνή θετική ανατροφοδότηση και ενίσχυση.

Όταν οι μαθητές/μαθήτριες κατακτήσουν πλήρως την κοινωνική δεξιότητα, οι προσπάθειες διατήρησής της ενισχύονται με μακροπρόθεσμη ενίσχυση, η οποία προσφέρεται σε αραιά χρονικά διαστήματα.

Πολλοί/πολλές μαθητές/μαθήτριες προσπαθούν να ελκύσουν την κοινωνική προσοχή, ενώ άλλοι/άλλες να την αποφύγουν.

Οι μεγαλύτεροι/μεγαλύτερες μαθητές/μαθήτριες παρακινούνται από την προσοχή των συμμαθητών/συμμαθητριών τους, δραστηριότητες ή παροχή προνομίων, ενώ οι μικρότεροι/ μικρότερες μαθητές/μαθήτριες κινητοποιούνται από την προσοχή των εκπαιδευτικών.

Ατομικό σύστημα επιβράβευσης (παράδειγμα)

Διαβαθμισμένο σε 4 επίπεδα θετικής συμπεριφοράς

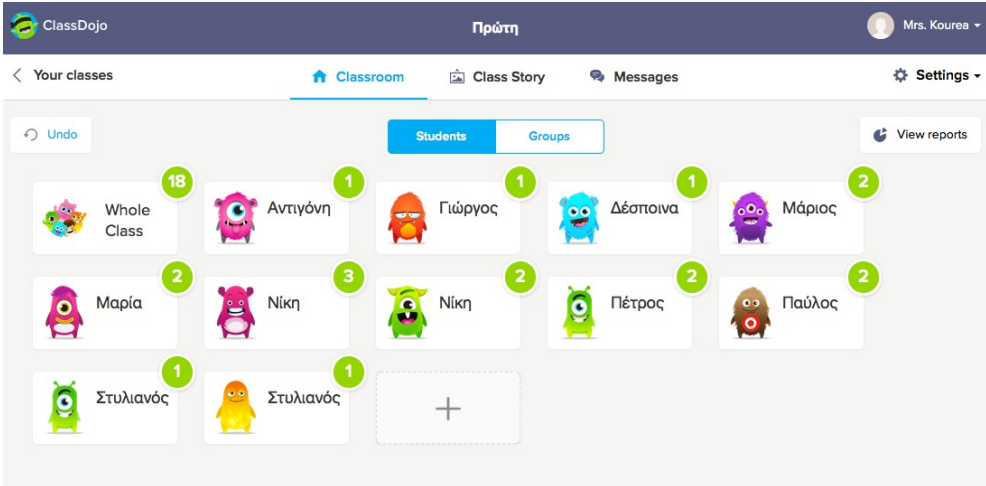
Ατομική καρτέλα τοποθετημένη στο θρανίο του κάθε παιδιού (10 υπογραφές δασκάλου= 1 επίπεδο θετικής συμπεριφοράς)

Χρήση κουπονιών όταν τα παιδιά δεν είναι στην τάξη τους

Κοινό σχολικό μενού ενισχυτών για κάθε επίπεδο

Class Dojo

- Οι γονείς μπορούν να ενημερώνονται για την πρόοδο των παιδιών τους (επιστολή με κωδικούς)

<https://youtu.be/geADqwoGMCY>

<https://youtu.be/LfOU-xNYtWw>

Ομαδικό επίπεδο ενίσχυσης και επιβράβευσης

Ο/η εκπαιδευτικός δίνει το κουπόνι στο σύνολο του τμήματος, εξηγώντας ταυτόχρονα τους λόγους που δίνεται

Τα κουπόνια φυλάγονται σε πλαστικό βάζο από τον/την πρόεδρο του τμήματος

Κουπόνια για το σύνολο της τάξης

Όταν επιτευχθεί ο προκαθορισμένος αριθμός κουπονιών, είναι πλέον σε θέση να επιλέξουν δημοκρατικά την επιβράβευση που θα λάβουν ομαδικά ως Τμήμα.

Πώς εφαρμόζεται;

Ομαδική Ενίσχυση

3ο
επίπεδο

2ο
επίπεδο

1ο
επίπεδο

► Συμμετοχή ΟΛΩΝ των εκπαιδευτικών

Εξαργύρωση

Όταν τα παιδιά του τμήματος συμπληρώσουν τον προκαθορισμένο αριθμόν κουπονιών για δυνατότητα εξαργύρωσης, τότε επιλέγεται δημοκρατικά η επιβράβευση από τον κατάλογο ομαδικών ενισχυτών-επιβραβεύσεων.

Οι υλικοί ενισχυτές δεν προσφέρονται ως δωροδοκία. Αυτή προσφέρεται για να πείσει ένα άτομο να δράσει προς όφελος κάποιου άλλου, συνήθως με παράνομο και ανέντιμο τρόπο και πάντως πριν από την εμφάνιση της συμπεριφοράς.

Οι υλικοί ενισχυτές προσφέρονται ως επιβράβευση, αφού τα παιδιά έχουν επιδείξει τις επιθυμητές συμπεριφορές

(Tier 1 Team Workbook, 2018-2019, Missouri Department of Elementary and Secondary Education)

Επόμενα βήματα

Ανάπτυξη κοινού συστήματος αναγνώρισης και επιβράβευσης στο σχολείο σας

Ενημέρωση του Συλλόγου Διδασκόντων/ουσών και συμμετοχή μαθητών/τριών στην επιλογή ενισχυτών

Παραγωγή ενισχυτών και οργάνωση εκπαιδευτικών

ΣΧΟΛΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ
ΠΡΩΘΗΣΗΣ ΘΕΤΙΚΩΝ
ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΩΝ (ΣΣΠΘΣ)

3^η επιμορφωτική συνάντηση
παιδαγωγικών ομάδων γυμνασίων
14/12/2022

Θεόδωρος Γούτας,
Διευθυντής 3^{ου} Γυμνασίου Μίκρας
Δρ. Επιστημών Αγωγής και Εκπαίδευσης
goutas@sch.gr

